 Lovochemie, a.s. Terezińska 57 Lovosice PSČ 410 02	TOP-EMS-001 TECHNICKO-ORGANIZAČNÍ POSTUP MANIPULACE SE ZÁVADNÝMI LÁTKAMI VODÁM A PŮDĚ	Strana: 1/3 Revize číslo: 1 Platnost od: 11. 2. 2021 Počet příloh: 4
--	--	---

Název:

TOP-EMS-001

TECHNICKO-ORGANIZAČNÍ POSTUP

MANIPULACE SE ZÁVADNÝMI LÁTKAMI VODÁM A PŮDĚ

Původní název v dokumentaci IMS: TOP-ZP-001 Manipulace se závadnými látkami vodám a půdě

Autorizace:

	Zpracoval
Funkce:	Specialista SŘ
Jméno:	Ing. Darina Burgrová
Dne:	11. 2. 2021
Podpis:	<i>Burgrová v. r.</i>

Před použitím dokumentu si podle data revize ověřte, že se jedná o aktuální platnou verzi dokumentu!

Originál platného dokumentu je k dispozici u SSŘ, platná elektronická verze je evidována v SharePointu v IŘD (Dokumentace IMS).

Obsah

1	Účel.....	3
2	Přílohy	3
2.1	Formuláře	3
2.2	Pevné přílohy	3
3	Podřízené dokumenty	3
4	Rozdělovník	3
5	Změny a revize	3

1 Účel

Z důvodu převodu do nové aplikace IŘD byl dokument s původním názvem *TOP-ZP-001 Manipulace se závadnými látkami vodám a půdě* přejmenován na *TOP-EMS-001 Manipulace se závadnými látkami vodám a půdě*. Původní dokument bez revize je v příloze *TOP-EMS-001(P99) Původní dokument TOP-ZP-001 Manipulace se závadnými látkami vodám a půdě* a je stále platný. Seznámení s původním dokumentem v prostředí starého portálu je i nadále platné (ale v případě výzvy k seznámení s tímto dokumentem prostřednictvím DAS d.learning proveďte seznámení). Dokument bude revidován.

2 Přílohy

2.1 Formuláře

TOP-EMS-001(F01) Provozní záznam lapolu

TOP-EMS-001(F02) Provozní záznamový deník kontroly havarijních čidel

2.2 Pevné přílohy

TOP-EMS-001(P01) Seznam látek závadných vodám dle Vodního zákona

TOP-EMS-001(P99) Původní dokument TOP-ZP-001 Manipulace se závadnými látkami vodám a půdě

3 Podřízené dokumenty

.....

4 Rozdělovník

Dle směrnice *SM-SR-001 Řízení dokumentace a záznamů*.

5 Změny a revize

Číslo revize	Stručný popis změn	Datum revize
	Přepřepočování <i>TOP-ŽP-006 Manipulace se závadnými látkami vodám a půdě</i> do nové šablony dle <i>SM-SR-001 Řízení dokumentace a záznamů</i> včetně aktualizace.	16. 9. 2019
1	Z důvodu převodu do nové aplikace IŘD byl dokument s původním názvem <i>TOP-ZP-001 Manipulace se závadnými látkami vodám a půdě</i> přejmenován na <i>TOP-EMS-001 Manipulace se závadnými látkami vodám a půdě</i> . Původní dokument bez revize je v příloze <i>TOP-EMS-001(P99) Původní dokument TOP-ZP-001 Manipulace se závadnými látkami vodám a půdě</i> a je stále platný. Seznámení s původním dokumentem v prostředí starého portálu je i nadále platné (ale v případě výzvy k seznámení s tímto dokumentem prostřednictvím DAS d.learning proveďte seznámení). Dokument bude revidován.	7/2020

 Lovochemie, a.s. Terežínská 57 Lovosice PSČ 410 02	TOP-ZP-001	Strana: 1/10
	TECHNICKO-ORGANIZAČNÍ POSTUP	Revize číslo: 0
	MANIPULACE SE ZÁVADNÝMI LÁTKAMI VODÁM A PŮDĚ	Platnost od: 18. 10. 2019
		Počet příloh: 3

Název:

TOP-ZP-001

TECHNICKO-ORGANIZAČNÍ POSTUP

MANIPULACE SE ZÁVADNÝMI LÁTKAMI

VODÁM A PŮDĚ

Autorizace:

	Zpracoval	Ověřil		Schválil
Funkce:	Specialista ŽP	Vedoucí OŽP	Specialista SŘ	Výrobní ředitel
Jméno:	Ing. Zdeněk Petr	Ing. Stanislava Kadavá	Ing. Zuzana Hovorková	Ing. Zdeněk Šoral
Dne:	14. 10. 2019	15. 10. 2019	18. 10. 2019	16. 10. 2019
Podpis:	<i>Petr v. r.</i>	<i>Kadavá v. r.</i>	<i>Hovorková v. r.</i>	<i>Šoral v. r.</i>

Před použitím dokumentu si podle data revize ověřte, že se jedná o aktuální platnou verzi dokumentu!

Originál platného dokumentu je k dispozici u SSŘ, platná elektronická verze je evidována v SharePointu v IŘD (Dokumentace IMS).

Obsah

1	Účel	3
2	Rozsah platnosti.....	3
3	Pojmy a zkratky.....	3
3.1	Pojmy.....	3
3.2	Zkratky.....	4
4	Postup	4
4.1	Závadné látky	4
4.2	Všeobecné zásady pro manipulaci se závadnými látkami	5
4.3	Provádění kontrol těsnosti zásobníků, záchytných van, manipulačních ploch a jímek	6
4.3.1	Zásobníky a záchytné vany.....	6
4.3.2	Zásobníky nebezpečných a zvláště nebezpečných látek.....	6
4.3.3	Sklady pevných hnojiv.....	6
4.3.4	Funkčnost havarijních čidel.....	6
4.3.5	Instalace nových nebo rekonstrukce nepoužívaných uvedených zařízení.....	7
4.4	Opatření pro případ havarijního úniku.....	7
4.5	Opatření pro případ ropné havárie	7
4.6	Opatření pro případ úniku jiných závadných látek.....	9
4.7	Externí firmy v areálu podniku	9
5	Související dokumentace	9
5.1	Interní dokumentace.....	9
5.2	Externí dokumentace	9
6	Záznamy.....	10
7	Přílohy.....	10
7.1	Formuláře.....	10
7.2	Pevné přílohy.....	10
8	Podřízené dokumenty.....	10
9	Rozdělovník.....	10
10	Změny a revize	10

1 Účel

Účelem TOP je stanovit postup pro manipulaci se závadnými látkami, nebezpečnými a zvláště nebezpečnými látkami, a tím výrazně snížit riziko ohrožení životního prostředí při manipulaci s těmito látkami.

2 Rozsah platnosti

TOP je závazný pro celou Lovochemii, a.s., a pro externí firmy, které působí v nájmu nebo při poskytování činnosti v areálu Lovochemie, a.s.

Odpovědnosti jsou uvedeny u jednotlivých činností v postupu.

3 Pojmy a zkratky

3.1 Pojmy

Bezodtoká jímka	Objekt sloužící k zachycení závadných látek z některých manipulačních ploch. Jejich vyčerpání v případě potřeby zajišťuje odpadový hospodář ve spolupráci s odbornou firmou.
CSM ropných látek	Centrální shromažďovací místo ropných látek v původních obalech ve skladu olejů.
Havárie	Mimořádně závažné zhoršení jakosti vod v důsledku úniku závadné látky. Je zpravidla náhlé a nepředvídatelné, projevuje se zejména cizorodým zbarvením, zápachem, tvorbou usazenin, povlakem či pěnou na vodě.
Havarijní čidla	Zařízení sloužící k monitorování kvality odtékajících či zadržovaných vod na základě vodivosti či hodnoty pH.
Havarijní únik	Mimořádně závažné ohrožení jakosti vod a půdy, vzniklé neovladatelným únikem ropných látek do všech typů kanalizace (splaškové, oteplené, srážkové a chemické) a do volně rostlého terénu.
Lapol	Zařízení určené k zachycení ropných látek z vodní fáze. Podle konstrukce a účelu jsou lapoly mobilní, stabilní, kontinuálně průtočné a diskontinuálně průtočné.
Manipulační plocha	Plocha, určená ke stáčení, výdeji a jiné manipulaci se závadnou látkou. Manipulační plocha pro ropné látky musí vylučovat možnost proniknutí ropné látky do kanalizace a terénu. Je podle potřeby opatřena ochranným límcem, sběrnou bezodtokovou jímkou nebo lapolem. Pro ostatní závadné látky, s kterými se v areálu podniku manipuluje, musí být jejich odtok zajištěn do chemické kanalizace a snímán havarijními čidly.
Postový záznam	Písemná nebo elektronická evidence výsledků plánovaných kontrol.
Příruční skladová místa	Stavebně oddělené prostory dílen, opraven a laboratoří, kde se ukládají ropné látky.
Ropné látky	Uhlovodíky a jejich směsi. Patří mezi ně benziny, nafta, petrolej, lehké a těžké oleje, mazut, ředěné asfalty a emulze, dehty a dehtové oleje v kapalném stavu. Tuhé ropné látky jsou řešeny v <i>TOP-ŽPOD-007 Nakládání s odpady, druhotnými surovinami a hospodaření s kovovým odpadem v Lovochemii</i> .
Sklady ropných látek	Objekty, v nichž se ropné látky přijímají, skladují a vydávají. Manipulace ve skladech se provádí podle zpracovaného provozního řádu.
Sorbent závadných látek	Prostředek určený k zásahu při rozliti nebo úniku ropné látky. Má charakter sypané hmoty nebo textilu.
Záchytná nádoba	Stabilní nebo přenosná nádoba, sloužící k zachycení a krátkodobé akumulaci závadných

látek při úkapech a únicích. Zpravidla se jedná o zachytné vany skladových nádob a sudů.

Závadné látky Zákon o vodách (viz kap. 3.3) definuje jako látky, které nejsou odpadními ani důlními vodami, a které mohou ohrozit jakost povrchových nebo podzemních vod. Závadné látky se dále dělí na látky nebezpečné nebo zvláště nebezpečné dle přílohy *TOP-ZP-001(P01) Seznam látek závadných vodám dle Vodního zákona*.

3.2 Zkratky

APCH	Areál průmyslové chemie
CSM	Centrální shromažďovací místo
ČOV	Čistírna odpadních vod
GSH	Oddělení granulovaných směsných hnojiv
HZSP	Hasičský záchranný sbor podniku
OVH	Oddělení výroby hnojiv
OŽP	Oddělení životního prostředí
RL	Ropné látky
SŘ	Systémy řízení
SSŘ	Specialista systémového řízení
TOP	Technicko-organizační postup
VH	Vodní hospodářství

4 Postup

4.1 Závadné látky

Povinnosti při nakládání se závadnými látkami vyplývají z příslušných ustanovení vodního zákona (viz kapitola 3.3).

Z hlediska APCH a GSH jsou závažné následující látky (seznam všech látek je v příloze *TOP-ZP-001(P01) Seznam látek závadných vodám dle Vodního zákona*):

- zvláště nebezpečné látky:
 - organohalogenové sloučeniny a látky, které mohou takové sloučeniny tvořit ve vodním prostředí (např. odmašťovadla);
 - organofosforové sloučeniny (např. herbicidy, pesticidy);
 - látky nebo produkty jejich rozkladu, u kterých byly prokázány karcinogenní nebo mutagenní vlastnosti, které mohou ovlivnit produkci steroidů, štítnou žlázu, rozmnožování nebo jiné endokrinní funkce ve vodním prostředí nebo zprostředkovaně přes vodní prostředí;
 - rtuť a její sloučeniny;
 - persistentní minerální oleje a persistentní uhlovodíky ropného původu (tvořící ve vodě suspenzi, vznášejí se anebo klesají ke dnu, např. obráběcí emulze).
- nebezpečné látky:
 - kovy a jejich sloučeniny (Zn, Cu, Pb...);
 - látky, které mají škodlivý účinek na chuť nebo na vůni produktů pro lidskou spotřebu pocházejících z vodního prostředí, a sloučeniny mající schopnost zvýšit obsah těchto látek ve vodách;
 - anorganické sloučeniny fosforu;

- nepersistentní minerální oleje a nepersistentní uhlovodíky ropného původu (tvořící na hladině vody souvislou plovoucí vrstvu, např. motorové a převodové oleje, petrolej);
- fluoridy;
- látky, které mají nepříznivý účinek na kyslíkovou rovnováhu, zejména amonné soli a dusitany.

4.2 Všeobecné zásady pro manipulaci se závadnými látkami

- Všichni zaměstnanci, zabývající se výrobní, údržbářskou, dopravní, skladovací, investiční, projekční a konstrukční činností a její přípravou, jsou povinni brát zřetel na ochranu vod a půdy před kontaminací závadnými látkami.
- Každý, kdo se závadnými látkami manipuluje, je povinen s nimi nakládat tak, aby nedošlo k jejich úniku.
- Skladování a veškeré úpravy skladů ropných látek se mohou provádět pouze v souladu s příslušnou ČSN (viz kap. 3.3). Ve smyslu této ČSN jsou provozovatelé skladů, potrubí a nádrží ropných látek povinni provádět přezkušování těsnosti.
- Příruční skladová místa musí mít charakter manipulační plochy. Pokud tato místa slouží i jako shromažďovací místa odpadů s obsahem ropných látek, musí být vybavena podle *TOP-ŽPOD-007 Nakládání s odpady, druhotnými surovinami a hospodaření s kovovým odpadem v Lovochemii*.
- Shromažďovacími prostředky upotřebených olejů jsou nepoškozené sudy umístěné v záchytných nádobách popřípadě na sorpčních rohožích.
- Shromažďovací místa upotřebených olejů a odpadních ropných látek musí být označena a vybavena podle *TOP-ŽPOD-007 Nakládání s odpady, druhotnými surovinami a hospodaření s kovovým odpadem v Lovochemii*.
- Veškeré nádoby se závadnými látkami musí být umístěny v záchytných nádobách nebo na sorpčních koberecích (rohožích) a s dostupnou zásobou pohotovostních sorpčních prostředků, za což zodpovídá mistr.
- Mytí a čištění mastných dilů se provádí jen nad mobilními lapoly, mycími stoly nebo nad k tomu určenými sorpčními rohožemi. Pokud to rozměry dilů nedovolují, pak se provádí na manipulačních plochách nad záchytnými vanami. Dozor nad takovou prací provádí pověřený zaměstnanec, který zodpovídá i za pořádek na manipulační ploše. Zachycený použitý odmašťovací prostředek se shromažďuje v určeném a označeném sudu.
- S odmašťovacími prostředky se zachází jako s látkou závadnou pro vodu a půdu.
- Používání chlorovaných uhlovodíků k odmašťovacím pracím je zakázáno (trichlor, tetrachlor, chlorethan apod.). Výjimkou je proces čištění vysokonapěťových traf na lokomotivách ŽD (použití perchloru v objemu do 20l/rok).
- Upotřebené odmašťovací prostředky se shromažďují pouze v mycích stolech a za jejich údržbu je zodpovědný mistr. Výměnu náplně provádí odborná firma, která náplň dodala.
- Chlorované uhlovodíky je zakázáno v areálu APCH používat, výjimkou je používání chloroformu v laboratořích a perchloru na ŽD (neexistuje adekvátní náhražka).
- Upotřebené oleje lze ponechat na shromažďovacím místě oddělení (dílny) nebo uložit na CSM ropných látek.
- Odstraňování odpadních ropných látek Lovochemie, a.s. a upotřebených olejů zajišťuje odpadový hospodář.
- Místa určená technikem ŽP musí být zřetelně označena tabulí s textem „zvýšené nebezpečí úniku ropné látky“. Osobou zodpovědnou za správné označení jsou mistři.
- Lapoly jsou spravovány a za jejich technický stav, správné provozování a vyklízení zodpovídají zaměstnanci jmenovaní provozovatelem. K lapolu se vede provozní záznam o provozu lapolu (viz *TOP-ZP-001(F01) Provozní záznam lapolu*). Za jeho vedení zodpovídá osoba jmenovaná provozovatelem lapolu a provozní záznam se archivuje u vrchního mistra provozovatele lapolu.
 - Vyklízením lapolu se rozumí:
 - vyklízení bahníku (sedimentační část lapolu na pevné nečistoty). Vyklízení provede na vyžádání u oddělení VH externí firma tlakosacím vozem.
 - vyklízení separované ropné látky z hladiny před nornou stěnou se provádí ručně pomocí tzv. "šoufku", aby nedošlo k poškození norné stěny a jejího uchycení do stěn lapolu. Vyklízená ropná látka se shromažďuje do sběrného sudu. Výše popsané vyklízení separované ropné látky si zajišťuje provozovatel sám, nebo ve spolupráci s oddělením VH za technické podpory odborné firmy. Pokud je separační část přístupná pro tlakosací vůz, může být ropná látka čerpána i tímto vozem.
 - O provozování a vyklízení lapolu vede jmenovaný zodpovědný zaměstnanec záznam (viz *TOP-ZP-001(F01) Provozní záznam lapolu*).
 - **Důležité upozornění:** vlastní prostor lapolu, tzn. prostor, kde je norná stěna, musí být ihned po vyklízení zavodněn!

- Kanalizace, zvláště chemicky neznečištěných vod, je vhodné opatřit čidly ropných látek nebo vodivostním čidlem se signálním výstupem. Správnou funkci čidel kontroluje minimálně 1x měsíčně provozovatel a o výsledku kontroly vede zápis v provozním záznamovém deníku (viz *TOP-ZP-001(F02) Provozní záznamový deník kontroly havarijních čidel*) anebo v postovém záznamu, který na vyžádání předloží kontrolnímu orgánu.
- Zásobníky a nádoby se závadnými látkami musí být uloženy v záchytných vanách nebo na manipulačních plochách. V případě skladů se stabilně umístěnými zásobníky závadných látek musí být záchytné vany vybaveny varovným zařízením indikujícím únik a musí mít dokladovaný výsledek zkoušky vodotěsnosti podle příslušné ČSN (viz kap. 3.3).
- Varovným zařízením jsou pH, vodivostní a ropná čidla se signálním výstupem. Správnou funkci čidel provozovatel kontroluje a o výsledku kontroly vede záznam v postovém záznamu směny mistr, který na vyžádání předloží postové záznamy kontrolnímu orgánu.
- Sklady a užívání závadných látek musí být uvedeno ve zpracovaném havarijním plánu vod. Opatření jednotlivých oddělení, které nakládají s látkami nebo mají ve správě sklady těchto látek.

4.3 Provádění kontrol těsnosti zásobníků, záchytných van, manipulačních ploch a jímek

Kontrola těsnosti a stavu se provádí u provozovaných záchytných van, manipulačních ploch, jímek, lapolů, zásobníků a stáčecích míst závadných látek.

Běžná kontrola se provádí vizuálně při denních pochůzkách směnových zaměstnanců, minimálně však 1x týdně. Kontrola spočívá ve vizuální prohlídce stavu a zjištění případných netěsností na stavební části zásobníku, vany, lapolu či plochy (pukliny, odpadlé části, zborcení stěn atd.). Za provedení zodpovídá mistr nebo zaměstnanec zodpovědný za provoz zařízení a při zjištění nestandardního stavu bude tato informace uvedena v postovém záznamu a bude přes mistra zajištěna náprava nestandardního stavu. Minimálně 2x měsíčně bude zaznamenán výsledek takovéto kontroly do postového záznamu (popř. knihy hlášení mistrů) i v případě neshledání závady – zápis: kontrola bez závad. Běžné kontrole podléhají: zásobníky, záchytné vany, stáčecí místa, manipulační plochy a bezodtoké jímký.

Periodická - u záchytných van a zásobníků na ropné látky, nebezpečné a zvláště nebezpečné látky a lapolů bude minimálně 1x ročně provedena vizuální kontrola stavu, kterou provede vedoucí provozu nebo zaměstnanec zodpovědný za provoz zařízení.

4.3.1 Zásobníky a záchytné vany

U zásobníků a záchytných van se vedou veškeré záznamy o provedených činnostech na těchto zařízeních (např.: opravy, úniky, mimořádné kontroly a jejich výsledky, čištění atd.). Za vedení provozního záznamu zodpovídá mistr, popřípadě zaměstnanec zodpovědný za provoz zařízení a je archivován u vrchního mistra provozovatele zařízení nebo u zaměstnance zodpovědného za provoz zařízení.

4.3.2 Zásobníky nebezpečných a zvláště nebezpečných látek

Pro zásobníky nebezpečných a zvláště nebezpečných látek platí povinnost 1x za 5 let provést zkoušku těsnosti těchto zařízení. Za jejich provedení zodpovídá vedoucí oddělení, které zařízení provozuje. Zkoušku těsnosti provádí osoba odborně způsobilá (dále jen odborně způsobilá osoba) ve smyslu příslušného právního požadavku (viz kap. 3.3). Výsledek provedené kontroly (protokol o zkoušce těsnosti) bude k dispozici elektronicky v systému SAP. V případě skladování hnojiv v nadzemních nádržích umístěných v záchytných vanách o objemu větším, než je objem největší nádrže, se opakovaná zkouška těsnosti neprovádí.

4.3.3 Sklady pevných hnojiv

Kontrola těsnosti skladů pevných hnojiv je prováděna v rámci pravidelné kontroly skladovacích podmínek pro zajištění jakosti výrobku. Za provedení kontroly zodpovídá technolog OVH ve spolupráci se zástupcem expedičního oddělení.

4.3.4 Funkčnost havarijních čidel

Pravidelně, alespoň jednou týdně, je povinností provozu kontrolovat funkčnost havarijních čidel. Za funkčnost zodpovídá mistr nebo zaměstnanec zodpovědný za provoz zařízení. Provedení kontroly včetně zjištěných závad a jejich oprav či

kalibrace, musí být zaznamenány do postového záznamu provozovatele (popř. knihy hlášení mistrů). Postové záznamy (popř. kniha hlášení mistrů) jsou ukládány u vrchního mistra provozovatele.

4.3.5 Instalace nových nebo rekonstrukce nepoužívaných uvedených zařízení

Při instalování, vybudování nových uvedených zařízení nebo při rekonstrukcích nepoužívaných vyjmenovaných zařízení (lapol, záchytná vana, zásobník či stáčecí místo) musí být před uvedením do provozu provedena prostřednictvím odborně způsobilé osoby těsnostní zkouška a zpracována zpráva o jejím provedení a výsledku.

4.4 Opatření pro případ havarijního úniku

- Každý zaměstnanec a.s. i zaměstnanec nájemní, externí firmy a spoluživatelé kanalizační stoky, musí učinit bezprostřední a následná opatření k odstranění příčin úniku ropných či jiných závadných látek do kanalizační sítě, nahlásit únik ihned svému nadřízenému a dále:
 - podnikovému dispečerovi, číslo tel. 3441, 2403, 736507221
 - mistrovi VH (informuje dispečer), číslo tel. 3247, 724958403
 - obsluze ČOV (informuje dispečer), číslo tel. 6002, 725403854
- Podnikový dispečer musí ihned informovat o úniku ropných či jiných závadných látek vedoucího odd. VH, vedoucího OŽP a technika ŽP:
 - vedoucí oddělení VH, číslo tel. 3777, 720076963
 - technik ŽP, číslo tel. 3368, 736507233
 - vedoucí OŽP, číslo tel. 2200, 736507320
- V případě neohlášeného úniku zabezpečuje zjištění původce dispečer ve spolupráci se zaměstnanci VH a technikem ŽP.
- Organizaci opatření ke zneškodnění uniklých ropných látek řídí mistr VH. Mistr VH informuje o rozsahu a provedených opatřeních podnikového dispečera.
- V případě zasažení splaškové kanalizace postupuje odd. VH takto:
 - odstaví splaškovou čistírnu, případně se sníží její průtočnost, aby bylo možné provést vyčerpání odloučených ropných látek ze šachet;
 - zahájí vyčerpávání ropných či jiných závadných látek z šachet tlakosacím vozem;
 - podle situace zajistí sanaci zasažených šachet sorbentem (Vapex);
 - v případě nutnosti se provede na místě neutralizace odpadních vod.
- V případě přítoku ropných látek na ČOV bude postupováno podle provozního řádu ČOV (*MPBR-VH-002 ČOV, MBC*). Zneškodňování se provádí na hladině sedimentačních nádrží č. 1A a 1B před nornou stěnou. Zkontroluje se souvislost plovoucí vrstvy hydrofobních ropných sorbentů, trvale instalovaných u norné stěny.
- Odstranění separovaných ropných látek z hladiny sedimentačních nádrží se provádí tlakosacím vozem a ručním sběrem pomocí naběráků. Hladina sedimentačních nádrží s rozptýlenými ropnými látkami se sanuje sorbentem a následným sběrem. O každém takovém zásahu bude proveden podrobný zápis do postového záznamu obsluhy ČOV.
- V případě havarijního úniku a ohrožení kvality vody v Labi si mistr VH vyžádá přes podnikového dispečera pomoc HZSP.
- Při zasažení kterékoliv kanalizace - chemické, splaškové, srážkové nebo oteplené – mistr VH po zvládnutí úniku zajistí ve spolupráci s HZSP kontrolní obchůzky Labe či plavebního kanálu pod zasaženou výpustí. Kontrolu provádí ve 2 hodinových intervalech po dobu min. 8 hodin.
- Pro případ havarijního úniku na terén (včetně kolejiště) je k dispozici u HZSP odmašťovač AQ s aplikátorem. Tento přípravek pracuje velmi efektivně - štěpí molekulové řetězce uhlovodíků a podporuje činnost rozkladných bakterií.
- Technik ŽP podle závažnosti úniku informuje příslušné vodohospodářské orgány státní správy a místní samosprávy
- Postup pro případ havarijního úniku v GSH je stanoven v *HPV-GSH-002 Dílčí plán protihavarijních opatření v důsledku úniku látek ohrožujících jakost a nezávadnost vod a půd - GSH*.

4.5 Opatření pro případ ropné havárie

- Každý zaměstnanec a.s. i zaměstnanec nájemní, externí firmy a spoluživatelé kanalizační stoky, musí učinit bezprostřední a následná opatření k odstranění příčin úniku ropných látek do kanalizační sítě, nahlásit únik ihned

svému nadřízenému a dále:

- podnikovému dispečerovi. číslo tel. 3441, 2403, 736507221
 - mistrovi VH (informuje dispečer), číslo tel. 3247, 724958403
 - obsluze ČOV (informuje dispečer), číslo tel. 6002, 725403854
- Podnikový dispečer musí ihned informovat o úniku ropných či jiných závadných látek vedoucího odd. VH, vedoucího OŽP a technika ŽP:
 - vedoucí oddělení VH, číslo tel. 3777, 720076963
 - technik ŽP, číslo tel. 3368, 736507233
 - vedoucí OŽP, číslo tel. 2200, 736507320
 - Zneškodnění ropných látek proniklých kanalizační výpustí na hladinu Labe zabezpečuje jednotka HZSP. Příkaz k zásahu jednotky HZSP vydává směnový dispečer na podnět vedoucích zaměstnanců VH (počínaje mistrem), vedoucího OŽP, technika ŽP, zaměstnanců Povodí Labe s.p. a inspektorů České inspekce životního prostředí (ČIŽP).
 - Zásahovou činnost řídí pověřený zaměstnanec VH spolu s velitelem jednotky HZSP.
 - Příkaz dispečera k zásahu jednotky HZSP musí jednoznačně specifikovat místo úniku. V odůvodněných případech, bude-li to vyžadovat situace, bude vydán příkaz k zásahu z preventivních důvodů opět na příkaz dispečera.
 - Efektivnost úspěšného zásahu při průniku ropného znečištění do Labe je určena rychlostí instalace zásahových technických prostředků, aby bylo zabráněno šíření ropné skvrny.
 - Veškeré technické a organizační zásahové podmínky musí být takové, aby zásah byl proveden do 30 minut od nahlášení ropné havárie.
 - Z hlediska funkční mobility musí jednotka HZSP splňovat následující požadavky:
 - schopnost zabezpečit zásah vždy;
 - zaměstnanci musí být fyzicky zdatní a řádně vycvičeni;
 - zaměstnanci musí být vybaveni dostatečnými zásahovými prostředky a zabezpečení z hlediska bezpečnosti práce.
 - Základními technickými prostředky k zásahu jsou:
 - motorový člun;
 - norná stěna o celkové délce 25 m;
 - sorbent (např. Vapex);
 - naběráky a obaly na sběr zachycených ropných látek a použitého sorbentu;
 - osobní záchranné vesty.
 - Všechny potřebné zásahové prostředky jsou uloženy na pojízdném podvozku. Za uskladnění, technický a pohotovostní stav zodpovídá velitel HZSP.
 - Klíče od výjezdových vrat jsou uloženy na vrátnici č.1.
 - Sběr zachyceného ropného znečištění a jeho odvoz zabezpečuje mistr VH ve spolupráci s HZSP, metodicky spolupracuje s odpadovým hospodářem. Zaměstnanec, řídící činnost při zásahu, si v případě nutnosti vyžádá další výpomoc prostřednictvím dispečera, včetně dalších nutných technických prostředků (např. tlakosací vůz, vysokozdvizný vozík, nákladní auto apod.).
 - Při havárii, u kterékoliv výpusti do Labe - A, B nebo C - zajistí mistr VH ve spolupráci s HZSP kontrolní obchůzky Labe či plavebního kanálu pod zasaženou výpustí. Kontrola se provádí ve 2 hodinových intervalech po dobu min. 8 hodin.
 - V případě ropné havárie do vod postupuje podnikový dispečer podle *TOP-BOZP-212 Mimořádné události* a dále informuje rovněž technika ŽP a vedoucího VH:
 - vedoucí oddělení VH, číslo tel. 3777, 720076963
 - technik ŽP, číslo tel. 3368, 736507233
 - Po kontrole situace podá technik ŽP informace na příslušné orgány státní správy a další organizace, které jsou uvedeny níže:
 - Městský úřad Lovosice, tel. číslo: 416 571 111
 - Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor ŽP a zemědělství, tel. číslo: 475 657 161
 - ČIŽP OI Ústí n.L., tel. číslo: 475 246 076 (v době od 7:00 do 15:30), 731 405 388 (mimo prac. dobu)
 - Povodí Labe s.p., závod Roudnice nad Labem, tel. číslo: 416 805 511
 - Povodí Labe s.p., vodohospodářský dispečink, tel. číslo: 495 088 720, 495 088 730

- postup pro případ havárie v GSH je uveden v *HPV-GSH-002 Dílčí plán protihavarijních opatření v důsledku úniku látek ohrožujících jakost a nezávadnost vod a půd - GSH*.

4.6 Opatření pro případ úniku jiných závadných látek

- Každý zaměstnanec a.s. i zaměstnanec nájemní, externí firmy a spoluuživatelé kanalizační stoky, musí učinit bezprostřední a následná opatření k odstranění příčin úniku závadných látek do kanalizační sítě, nahlásit únik ihned svému nadřízenému a dále:
 - podnikovému dispečerovi, číslo tel. 3441, 2403,736507221
 - mistrovi VH (informuje dispečer), číslo tel. 3247, 724958403
 - obsluze ČOV (informuje dispečer), číslo tel. 6002, 725403854
- Podnikový dispečer musí ihned informovat o úniku ropných či jiných závadných látek vedoucího odd. VH, vedoucího OŽP a technika ŽP:
 - vedoucí oddělení VH, číslo tel. 3777, 720076963
 - technik ŽP, číslo tel. 3368, 736507233
 - vedoucí OŽP, číslo tel. 2200, 736507320
 -
- Každý, kdo zjistí únik závadné látky, učiní na místě veškerá možná opatření, která povedou k omezení či zastavení úniku. Musí postupovat dle pravidel bezpečnosti práce a nesmí ohrozit zdraví své ani zdraví a život ostatních.
- Při úniku většího rozsahu, kdy hrozí ohrožení toku Labe, na příkaz dispečera řídí zásah HZSP ve spolupráci s mistrem VH a technikem ŽP.
- Sběr sorpčně zachycené závadné látky a jeho odvoz zabezpečuje mistr VH ve spolupráci s HZSP, metodicky spolupracuje s odpadovým hospodářem. Zaměstnanec, řídící činnost při zásahu, si v případě nutnosti vyžádá další výpomoc prostřednictvím dispečera, včetně dalších nutných technických prostředků (např. tlakosací vůz, vysokozdvizný vozík, nákladní auto apod.).
- Pokud se jedná o zachycenou neutralizovanou kapalinu obsahující závadnou látku, technicky se podílí na jejím vyčerpání oddělení VH ve spolupráci s HZSP a metodicky spolupracuje s odpadovým hospodářem.
- Při havárii u kterékoliv výpusti do Labe - A, nebo C - zajistí mistr VH ve spolupráci s HZSP kontrolní obchůzky Labe či plavebního kanálu pod zasaženou výpustí. Kontrola se provádí ve 2 hodinových intervalech po dobu min. 8 hodin.
- Postup pro případ úniku jiných závadných látek v GSH je uveden v *HPV-GSH-002 Dílčí plán protihavarijních opatření v důsledku úniku látek ohrožujících jakost a nezávadnost vod a půd - GSH*.

4.7 Externí firmy v areálu podniku

Za seznámení externích firem s tímto TOP zodpovídá vedoucí oddělení, které externí firmy najímá nebo s nimi uzavírá smlouvu. V případě firem sídlících v APCH trvale (v pronajatých prostorách) odpovídá za seznámení s touto TOP vedoucí oddělení, které uzavřelo nájemní smlouvu s dotčenou firmou.

5 Související dokumentace

5.1 Interní dokumentace

HPV-GSH-002 Dílčí plán protihavarijních opatření v důsledku úniku látek ohrožujících jakost a nezávadnost vod a půd - GSH

HP-ZP-001 Havarijní plán vody – Lovochemie, a. s.

TOP-BOZP-212 Mimořádné události

MPBR-VH-002 ČOV, MBČ

TOP-ŽPOD-007 Nakládání s odpady, druhotnými surovinami a hospodaření s kovovým odpadem v Lovochemii

5.2 Externí dokumentace

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), § 39

Vyhláška č. 450/2005 Sb., o náležitostech nakládání se závadnými látkami a náležitostech havarijního plánu, způsobu a rozsahu hlášení havárií, jejich zneškodňování a odstraňování jejich škodlivých následků, § 6a

Nařízení vlády č. 401/2015 Sb., o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod, náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových a do kanalizací a o citlivých oblastech
 ČSN 75 3415, Ochrana vody před ropnými látkami. Objekty pro manipulaci s ropnými látkami a jejich skladování
 ČSN 75 0905, Zkoušky vodotěsnosti vodárenských a kanalizačních nádrží

6 Záznamy

Provozní záznam lapolu (na místě vzniku, písemně 5 let)

Provozní záznam o kontrole havarijních čidel (na místě vzniku, písemně 5 let)

Záznam o stavu skladů na OVH (elektronicky 2 roky)

7 Přílohy

7.1 Formuláře

TOP-ZP-001(F01) Provozní záznam lapolu

TOP-ZP-001(F02) Provozní záznamový deník kontroly havarijních čidel

7.2 Pevné přílohy

TOP-ZP-001(P01) Seznam látek závadných vodám dle Vodního zákona

8 Podřízené dokumenty

Nejsou.

9 Rozdělovník

Dle směrnice SM-SR-001 Řízení dokumentace a záznamů a její přílohy SM-SR-001(P03) Matice zpracování, ověření, schválení, distribuce a seznámení.

10 Změny a revize

Číslo revize	Stručný popis změn	Datum revize
0	Přepracování TOP-ŽP-006 Manipulace se závadnými látkami vodám a půdě do nové šablony dle SM-SR-001 Řízení dokumentace a záznamů včetně aktualizace.	16. 9. 2019

Seznam závadných látek dle Vodního zákona

Zvlášť nebezpečné látky

Zvlášť nebezpečné látky jsou látky náležející do dále uvedených skupin látek, s výjimkou těch, jež jsou biologicky neškodné nebo se rychle mění na látky biologicky neškodné:

1. organohalogenové sloučeniny a látky, které mohou tvořit takové sloučeniny ve vodním prostředí,
2. organofosforové sloučeniny,
3. organocínové sloučeniny,
4. látky nebo produkty jejich rozkladu, u kterých byly prokázány karcinogenní nebo mutagenní vlastnosti, které mohou ovlivnit produkci steroidů, štítnou žlázu, rozmnožování nebo jiné endokrinní funkce ve vodním prostředí nebo zprostředkovaně přes vodní prostředí,,
5. rtuť a její sloučeniny,
6. kadmium a jeho sloučeniny,
7. persistentní minerální oleje a persistentní uhlovodíky ropného původu,
8. persistentní syntetické látky, které se mohou vznášet, zůstávat v suspenzi nebo klesnout ke dnu a které mohou zasahovat do jakéhokoliv užívání vod,

Jednotlivé zvlášť nebezpečné látky jsou uvedeny pod označením zvlášť nebezpečné látky nebo prioritní nebezpečné látky v nařízení vlády č. Ostatní látky náležející do výše uvedených skupin, ale v nařízení vlády neoznačené jako zvlášť nebezpečné látky nebo prioritní nebezpečné látky, se považují za nebezpečné látky.

Nebezpečné látky

Nebezpečné látky jsou látky náležející do dále uvedených skupin:

1. sloučeniny metaloidů a kovů: zinek, selen, cín, vanad, měď, arzen, baryum, kobalt, nikl, antimon, berylium, thalium, chrom, molybden, bor, telur, olovo, titan, uran, stříbro,
2. biocidy a jejich deriváty neuvedené v seznamu zvlášť nebezpečných látek,
3. látky, které mají škodlivý účinek na chuť nebo na vůni produktů pro lidskou spotřebu pocházejících z vodního prostředí, a sloučeniny mající schopnost zvýšit obsah těchto látek ve vodách,
4. toxické nebo persistentní organické sloučeniny křemíku a látky, které mohou zvýšit obsah těchto sloučenin ve vodách, vyjma těch, jež jsou biologicky neškodné nebo se rychle přeměňují ve vodě na neškodné látky,
5. elementární fosfor a anorganické sloučeniny fosforu
6. nepersistentní minerální oleje a nepersistentní uhlovodíky ropného původu,
7. fluoridy,
8. látky, které mají nepříznivý účinek na kyslíkovou rovnováhu, zejména amonné soli a dusitany,
9. kyanidy,
10. sedimentovatelné tuhé látky, které mají nepříznivý účinek na dobrý stav povrchových vod.